

Володимир ЮКАЛО,
кандидат філологічних наук,
м. Тернопіль

ОСЕЛЯ АКАДЕМІКА ГНАТЮКА НА ТЕРНОПІЛЛІ

Улітку 1961 р. Остап Черемшинський, завідувач бібліотеки села Залісся, що на Тернопільщині, прочитав у обласній газеті "Вільне життя" статтю Петра Медведика "Академік Гнатюк", проілюстровану фотографією 1905 р., на якій були зображені Іван Франко, Михайло Коцюбинський та Володимир Гнатюк. У статті, зокрема, зазначалося, що видатний учений народився 9 травня 1871 р. в селі Велеснів Буцацького повіту. Культпрацівник, сам велеснянин, одразу звернувся до старожилів. Однак виявилось, що вони нічого не знають про цю людину. І вирішив молодий бібліотекар шукати відомості про талановитого односельця в музеях І.Франка та М.Коцюбинського.

Відтоді О.Черемшинський починає збирати матеріали про свого земляка Володимира Михайловича Гнатюка – українського фольклориста, етнографа, літературознавця, мовознавця, письменника, перекладача, славіста, громадсько-культурного діяча, члена-кореспондента Петербурзької академії наук, академіка Всеукраїнської академії наук, члена багатьох наукових товариств Австрії, Німеччини, Чехо-Словаччини, Швеції.

Краєзнавець мріяв обладнати меморіальний куток чи виставку в сільській бібліотеці, але зібрані експонати потребували значно більшої площі. Звичайно, нелегко було домогтися дозволу й державного фінансування для побудови музею, адже йшлося про людину, чий підпис як ученого секретаря з 1898 р. стояв поряд з підписом Михайла Грушевського на всіх документах Наукового товариства ім. Шевченка. Допомогли добрі та чесні люди, а також листи М.Горького до В.Гнатюка. До 1967 р. у Велесневі, неподалік від місця, де жила родина Гнатюків, за проектом голови колгоспу Леоніда Мацюка було-таки споруджено спеціальний будинок. А 1 вересня 1968 р. Етнографічно-меморіальний музей Володимира Гнатюка відчинив свої двері для відвідувачів.

Наукове опрацювання матеріалів для музейної експозиції здійснював Тернопільський обласний краєзнавчий музей.

Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника подарувала музеєві понад п'ятдесят прижиттєвих видань праць ученого, багато книжок інших авторів, у виданні яких він брав участь, велику кількість фотокопій.

Новостворений музей співпрацював з Інститутом мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Рильського, з Інститутом літератури ім. Т.Шевченка, з архівами та музеями України,

Росії, Чехо-Словаччини, Югославії, Польщі.

Організаторам музею допомагали автор першої монографії про В.Гнатюка киянин Михайло Яценко, український літературознавець зі Словаччини Микола Мушинка, чеський україніст Франтішек Главачек. Цікаві матеріали надіслала дочка М.Коцюбинського Ірина Михайлівна. Оригінальні документи, фотографії, особисті речі вченого передали львів'яни: швагер Гнатюка вчитель-пенсіонер Іван Боднар, його донька Оксана та зять Григорій Смольський (учень художника Олексі Новаківського). Дуже посприяла створенню музею та виданню книжок про В.Гнатюка його дочка Олександра Піснечевська, яка з 20-х рр. жила в Парижі. Велеснівські краєзнавці зібрали чимало ма-

теріалів про вшанування українською громадськістю пам'яті вченого.

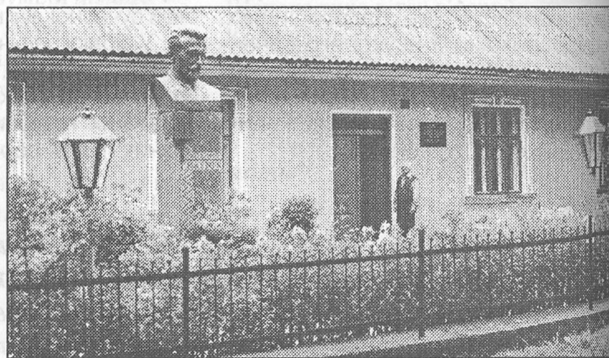
Експозиційний план музею створили Ігор Геретай і Остап Черемшинський, художнє оформлення здійснили київські митці – архітектор Юрій Кисличенко та художниця Ірина Левитська.

В урочистостях з нагоди відкриття музею взяли участь сотні земляків В.Гнатюка, гості з різних областей України, зокрема літературознавець М.Яценко, письменники Агата Турчинська, Микола Костенко і Роман Лубківський, композитор Микола Колесса, етнограф Юрій Гошко. У програмі концерту звучали пісні й казки, записані В.Гнатюком.

Не минуло й року, як музеєві було присвоєно звання народного, а невдовзі він став одним з переможців Всесоюзного огляду-конкурсу музеїв. У 1971 р. музей став центром святкування 100-річчя від дня народження В.Гнатюка. З нагоди цієї дати перед будинком установили бронзове погруддя (скульптор Лука Біганич, архітектор Володимир Блюсюк). Того ж року цей культурно-освітній і науково-дослідний заклад перетворено на відділ Тернопільського обласного краєзнавчого музею. Із січня 2003 р. – це самостійний музей обласного підпорядкування.

М.Стратілат.
Володимир Гнатюк

Будинок музею

Від редакції. Кімната-музей В.Гнатюка 2004 р. відкрита в Тернопільському національному педагогічному університеті, якому в 1997 р. надано ім'я великого земляка.

Музей відзначено Почесною грамотою, двома дипломами і пам'ятною медаллю Міністерства культури УРСР, пам'ятною медаллю й дипломами Українсько-го товариства охорони пам'яток історії та культури.

Експозицію музею розміщено у восьми кімнатах.

У вестибюлі – художньо-меморіальна таблиця роботи львівського скульптора Богдана Романця з барельєфом В.Гнатюка і викарбуваними словами І.Франка: “В.Гнатюк, феноменально щасливий збирач усякого етнографічного матеріалу, якому з наших давніших збирачів, мабуть, не дорівняв ні один”.

Матеріали першої кімнати охоплюють дитячі і студентські роки (1871–1898) В.Гнатюка. Представлено унікальні фотографії батьків ученого, В.Гнатюка часів навчання в Буцацькій нижчій і Станіславській вищій гімназіях, у Львівському університеті. Привертають увагу матеріали про знайомство В.Гнатюка з майбутньою дружиною і вірною помічницею Оленою Майковською (експонується її дівочий альбом, у якому 12 листопада 1892 р. Володимир записав вірш “По довгім безсонню”), з Франтішеком Главачеком та Іваном Франком, про участь молодого В.Гнатюка в підготовці святкування 25-річчя письменницької діяльності І.Франка (в експозиції – оригінал запрошення на ювілейний вечір, що відбувся у Львові 30 жовтня 1898 р.).

У другій кімнаті зібрано матеріали, що розповідають про джерела і початок наукової діяльності (1895–1897) В.Гнатюка, про записи народної творчості в галицьких селах Хитар, Мшанець, Пужники, Коропець, Великий Ходачків, про першу велику працю студента-другокурсника “Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. и. про лірників повіту Буцацького” (1896).

Експозиція третьої кімнати присвячена Гнатюковим дослідженням так зв. Угорської Русі та роботи в Науковому товаристві ім. Шевченка (1895–1903).

Протягом 1895–1903 рр. молодий учений здійснив шість експедицій в Угорську Русь (сучасна територія Українського Закарпаття й Пряшівщини (Східна Словаччина), а також українські поселення Бачки, Сриму та Банату, що в Сербії та Румунії). З-під його пера вийшло шість томів, у яких уміщено 337 творів народної прози. Крім того, він записав 387 пісень і весільний обряд у Руському Керестурі.

Саме В.Гнатюк відкрив Закарпатську Україну для української науки. Вивчивши життя й усну народну творчість русинів Закарпаття, учений переконливо довів, що вони є “живим відламом українсько-руської народу”. В.Гнатюк заклав підвалини для дослідження тамтешніх українських говорів, зібрав найважливіші відомості для розв'язання спірного питання про українсько-словацьку етномовну межу і взагалі про розселення закарпатських українців та їхні взаємини із сусідніми народами.

Цей доробок в експозиції ілюструють прижиттєві дання праць В.Гнатюка: “Руські оселі в Бачці” (1898), “Словацький опришок Яношик в народній поезії” (1899), “Русини Пряшівської єпархії і їх говори” (1900), “Словаки чи українці?” (1901), “Чи бачванський говір словацький?” (1905), “Угро-руський співаник Івана Роділовича” (1909), опубліковані в “Записках НТШ”, також шість томів “Етнографічних матеріалів з

Угорської Русі” (1897–1911). Представлені хвилюючі свідки Гнатюкових мандрів – карти угорських провінцій з власноручними позначками фольклориста.

Про активну підтримку та популяризацію творчості зачинателя літератури бачванських русинів-українців, згодом відомого церковного діяча і філософа Гавриїла (Габора) Костельника нагадує його фото з дарчим підписом В.Гнатюкові, фототипне видання збірки поезій “З могого валала”* (Югославія, 1979).

Діяльність В.Гнатюка не подобалась урядові Угорщини. Під час останньої експедиції в Угорську Русь ученому загрожував арешт, і він змушений був негайно залишити село Нір-Ачад. У дорозі фольклорист потрапив під зливу, застудився і тяжко захворів. Проте недуга не зломилася його волі.

Представлені в експозиції матеріали дають можливість пересвідчитись, яку колосальну громадську і наукову роботу виконував В.Гнатюк. Закінчивши Львівський університет, він обійняв посаду секретаря НТШ (1898). Так В.Гнатюк став першим професійним науковцем-україністом у Західній Україні. Разом з М.Грушевським – головою Товариства – він працював аж до переїзду історика до Києва (1908). Наприкінці 1898 р. НТШ придбало великий будинок (тепер тут Інститут українознавства НАН України), де згодом В.Гнатюк одержав квартиру. За його сприяння на роботу в Товариство взяли І.Франка, і майже десять років їх еднала спільна праця під одним дахом.

В.Гнатюк також очолював етнографічну комісію НТШ (з 1898 р. був її секретарем, з 1913-го – головою), від 1898 р. працював секретарем філологічної секції НТШ і створеної з його ініціативи “Українсько-руської видавничої спілки” (до літа 1912 р.). У 1899 – 1907 рр. разом з М.Грушевським та І.Франком видавав “Літературно-науковий вістник”, виконуючи обов'язки редактора. Він опрацював статут “Видавничої спілки”, укладав видавничі плани, редагував більшість видань.

В експозиції – понад триста видань художніх і наукових творів, здійснених “Українсько-руською видавничою спілкою” за ред. В.Гнатюка, “Записки НТШ” (1902, т. 1, кн. 6; 1903, т. 3, кн. 2), де опубліковано цікаве дослідження видатного фольклориста “Пісенні новотвори в українсько-руській народній словесності”, його фундаментальні праці “Галицько-руські анекдоти” (1899), “Галицько-руські народні легенди” (т. 1–2, 1902–1903) тощо.

Учений, видавець і редактор, В.Гнатюк співпрацював і товаришував з багатьма українськими діячами науки й культури. Серед них письменники Леся Українка, Осип Маковей, Василь Стефаник, Лесь Мартович, Андрій Чайковський, композитор Микола Лисенко, етнографи Філарет Колесса, Микола Сумцов, Матвій Номис, Василь Кравченко. Фотографії багатьох із них з дарчими підписами, лист В.Гнатюка до А.Кримського (1903), фотокопії інших документів представлені в експозиції.

Володимир Михайлович діяльно відстоював українську мову, національні права рідного народу, – говорить директор музею О.Черемшинський. – Так, у 1899 р. він вимагав від організаторів Міжнародного археологічного з'їзду в Києві права виступати вченим українською мовою. Коли ж

* Валал – село.

це право було надано, але з образливими обмеженнями, НТШ відкликала тридцять своїх доповідачів. Подібна історія трапилася і на пізніших археологічних з'їздах – у Харкові (1902) та Катеринославі (1905). Гнатюк боровся за широке запровадження української мови у Львівському та Чернівецькому університетах, а також за створення самостійного українського університету. Його статті на ці теми сприяли виникненню студентських заворушень у Львові. Своїми виступами в Росії та Австрії він привернув увагу слов'янського світу до української справи.

З експозиції довідуємося про творчі зв'язки В.Гнатюка з білоруським ученим Ю.Карським, польським фольклористом і композитором О.Кольбергом, польським і російським мовознавцем Я.Бодуеном де Куртене, чеським етнографом Ф.Ржегоржем, чеським філологом Ї.Полівкою, болгарським ученим І.Шишмановим, російським мовознавцем академіком О.Шахматовим та ін. Відвідувачі музею можуть ознайомитися з оригіналами рецензій В.Гнатюка на праці М.Васильєва, М.Федоровського, С.Здзярського, Ф.Ржегоржа. Вироблені видатним ученим принципи збирання й публікування усної народної творчості мали великий вплив на всю слов'янську фольклористику.

В.Гнатюк перекладав з російської, польської, болгарської, сербо-хорватської, чеської, словацької, німецької, французької, угорської мов (зокрема, твори Л.Толстого, В.Оркана, Б.Пруса, П.Тодорова та інших письменників). В експозиції – “Письмо до видавця “Колокола” М.Костомарова, “Смерть Івана Ілліча” Л.Толстого у Гнатюковому перекладі з російської та перекладена з польської розвідка В.Олехновича “Раси Європи і їх історичні взаємини”.

За величезні заслуги перед слов'янською наукою Петербурзька академія наук у 1902 р. обрала В.Гнатюка своїм членом-кореспондентом (експонується фотокопія диплома).

Четверта кімната висвітлює великий і дуже плідний період (1904–1926) у житті й творчості подвижника.

Експонати розповідають про активну громадську діяльність В.Гнатюка: участь в організації літніх курсів української мови для слухачів з Галичини та Східної України, у збиранні коштів для хворого Франка, підготовці святкування 40-річчя літературної та громадської праці автора “Мойсея”, у комітеті з відзначення 10-річчя праці М.Грушевського в Галичині (1904).

В експозиції – вагомий публікації “Українсько-руської видавничої спілки”: “Дебют” М.Коцюбинського, “Забобон” Л.Мартовича з передмовою В.Гнатюка, “Voas constrictor”, “Semper tiro”, “Сім казок” та “Мойсей” І.Франка, Франкове видання “Данте Аліг'єрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір із його поезії”, “Мрії Каріни Брондт” Г.Гаерштана. Поряд – “Чари на Україні” В.Антоновича, видані у Гнатюковому перекладі з російської (1905).

Експозиція ознайомлює відвідувачів з роллю, яку відіграла в житті вченого Гуцульщина і село Криворівня, “українська Швейцарія”, куди щороку приїжджав В.Гнатюк лікуватись і працювати, куди запрошував своїх друзів. Тут висвітлено творчі зв'язки вченого з М.Коцюбинським і М.Горьким. Саме Гнатюк став першим у Галичині перекладачем творів Горького на українську мову (оповідання “Челкаш”,

1900; збірник творів М.Горького “Мальва й інші оповідання” в перекладах В.Гнатюка, С.Гуменюка та М.Лозинського, 1904), 1905 р. в “Літературно-науковому вістнику” опублікував статтю “Популярність Горького в Росії”. Великою мірою завдяки Гнатюкові побачили світ “Тіні забутих предків” М.Коцюбинського, а також “Камінна душа” Г.Хоткевича, перші видання яких виставлено в музеї.

Привертають увагу прижиттєві видання Гнатюкових праць, зокрема збірники “Народні оповідання про опришків” (1910; премія ім. Олександра Котляревського Петербурзької академії наук 1913 р.), “Коломийки”, “Гаївки”, “Колядки і щедрівки”, а також “Народні байки” (1916; з автографом вченого).

Чималу цінність мають рукописи вченого – збірка легенд “Як повставав світ” та неопублікована мовознавча праця “Уваги про українську правопис і літературну мову”.

Розповідають експонати музею і про Гнатюкові контакти з науковими установами Радянської України. Обраний 1924 р. академіком Всеукраїнської академії наук, учений пропонує свої послуги у виданні фольклорних матеріалів, думає про переїзд до Києва для роботи в Академії наук. Та хвороба не дозволяє здійснити це. І академік посилає на навчання в Радянський Союз свого сина Юрія. Чи міг він знати, що невдовзі син буде там репресований і загине.

В.Гнатюк працював до останніх своїх днів і помер, не випускаючи пера з рук. Це сталося 6 жовтня 1926 р. Поховали його на Личаківському цвинтарі у Львові, неподалік від могили І.Франка. До 100-річчя від дня народження видатного вченого, з ініціативи О.Черемшинського, тут встановлено пам'ятник роботи скульптора Луки Біганича (першу надгробну плиту перевезено до музею).

Експозиція п'ятої кімнати розповідає про похорони академіка, вшанування його пам'яті. Тут виставлено унікальні видання 1926–2005 рр., присвячені В.Гнатюкові, мистецькі твори за мотивами його спадщини та присвячені його друзям і соратникам: І.Франкові, М.Грушевському, С.Крушельницькій, О.Кульчицькій, І.Трушу, Ф.Колессі, С.Томашівському, В.Стефанику, Л.Мартовичу, Лесі Українці. Представлено експонати, що розповідають про Гнатюківські урочистості, всеукраїнські і міжнародні ювілейні наукові конференції, що відбувались у Києві, Львові, Тернополі, Ужгороді, Монастириську, Велесневі, Пряшеві, Свиднику, Братиславі (Словаччина), Новому Саді (Сербія).

Шоста кімната – меморіальна вітальня сім'ї Гнатюків. Сьома кімната – меморіальний робочий кабінет академіка. У цих кімнатах знаходяться лише меморіальні речі, що належали В.Гнатюкові, його дружині Олені, дітям Ірині, Лесі і Юрієві. Відтворено атмосферу гостинної Гнатюкової львівської квартири.

Привертають увагу привезені з Криворівні килими, вишиті дружиною В.Гнатюка пошивки на подушки, сервети (скатерті), рушники, фіранки на вікна, доріжки на ліжка, маленькі серветки для гостей.

Серед меблів – дзеркало, в яке дивилися Софія Крушельницька, Ольга Кобилянська, Євгенія Ярошинська, Наталія Кобринська, Марія Грушевська (дружина Михайла Грушевського), письменниця Євгенія Бохен-

Меморіальна вітальня сім'ї Гнатюків

ська, Ольга та Іван Франки, Михайло Павлик, Станіслав Людкевич, Марко Черемшина, Василь Стефаник, Микола Лисенко і Михайло Коцюбинський, Леся Українка та Олена Пчілка, Гнат Хоткевич, Філарет Колесса, Кирило Студинський, Степан Томашівський, Михайло Мочульський, Михайло Лозинський, Павло Думка, Франтішек Главачек, Гавриїл Костельник, Михайло Голинський... П'ять крісел, оббитих шкірою з тисненим орнаментом. Книжкові шафи, скриня, валіза та куфер, з якими родина часто виїжджала до Криворівні. Тульський самовар 1872 р., білі кавові горнятка з чорними тарілочками, дерев'яна ложка (нею куштували юшку з риби, яку наловили саком Франко і Гнатюк у Черемоші в Криворівні) та інший домашній посуд.

Є тут і паличка, з якою академіка бачимо на багатьох фотографіях, унікальний молитовник "для руського народу" (Львів, 1893), з автографом на шматку паперу: "Най-улюбленіший, єдиний Оленці. 2 червня 1895 р."

На стіні в кабінеті – зроблена львівським художником Богданом Романцем копія прижиттєвого портрета В.Гнатюка роботи Михайла Бойчука в чорній з позолотою меморіальній рамі.

Тут навіть драцена меморіальна – її посадила дружина В.Гнатюка у 30-х рр. ХХ ст.

З хвилюванням відвідувачі оглядають речі, що лежать на накритому вишитою скатертиною столі. Великі портрети Т.Шевченка і М.Шашкевича, видання "Етнографічного збірника", річники "Записок Наукового товариства ім. Шевченка" та "Літературно-наукового вістника", свого часу не опубліковані рукописи фольклорних збірок польського етнографа і фольклориста Зоряна Доленги-Ходаковського (Адама Чарнецького) та українського фольклориста Федора Бодяньського. А ось незамінний атрибут тогочасного науковця чи літератора – дерев'яний ніж для розрізання паперу (аркушів книжки).

Усе це допомагає уявити В.Гнатюка, який, за словами його сучасника М.Могилиничського, у житті був скромний до величності простоти і в цьому нагадував духовний образ Ів. Франка".

Восьма кімната – наукова бібліотека і фондосховище. Тут влаштовують різні виставки до ювілеїв і пам'ятних дат.

У фондах музею 7 тис. одиниць оригінальних експонатів, матеріали з історії сіл Велеснів і Залісся, твори народних художників України Олени Кульчицької та Василя Касіяна, заслуженого діяча мистецтв України

Степана Данилишина, заслужених художників України Стефанії Гебус-Баранецької та Богдана Ткачика, графіків Софії Караффи-Корбут, Маргарити Старовойт, Івана Крислача, Ярослава Миськова, художників Петра Коломийцева та Григорія Смольського.

Музей має чимало археологічних експонатів з території Велеснева, зокрема трипільської культури (IV тис. до н. е.).

А ще є листи, що в різні роки надходили на адресу музею, і книга відгуків зі словами вдячності й пошани. Ось деякі з них.

До Вельмишановної управи Музею ім.Володимира Гнатюка

Дорогі, славні, добрі і вдячні

(хоч мені особисто – незнайомі) земляки!

Я щойно довідався, що Ваше село, за Вашою ініціативою і наполегливим старанням, здобулося на велике діло: на побудову музею імені славного нашого вченого Володимира Гнатюка, з яким (і його родиною) я був довгі роки в дуже сердечних відносинах.

Не знаю, хто ще остався в живих з його: родини, друзів, знайомих і сучасників, – я, як один з них (напевно за їх згодою, як би всі вони ще жили!), – пересилаю Вам мою найсердечнішу подяку і велике признання за все, що Ви досі зробили, – зі щирим побажанням: поставити ще перед музеєм гідний пам'ятник, до котрого постійно приходили би наші і чужі, як відвідували його хорого у Львові, де він кільканайцять років був "прикований" до постелі тяжкою (в тих часах невилічимою) астмою!

Остаюся до всіх вас і до кожного з вас з особливою пошаною,

Ваш Михайло Теодорович Голинський,
к. оперний співак, прем'єр-тенор державних українських опер: Одеси, Києва і Харкова (Канада)

* * *

Місяць впирається
Срібним чолом
В синю осінню
Хустину.
Ідемо рідним
Подільським селом
Знову в завітну
Хатину.
Ідем вклонитись,
Земле свята,
Слідам величаво
Глибоким.
Тут землю
Місила ріп'ята

П'ята,
Тут перші
Стелилися кроки.
А ниви лежать,
Притаївшись ниць,
І села пісять
Гнатюкові.
Прийми наші щирі
Троянди сердець
І вічне горіння
Любові.

Володимир Вихрущ,
12 листопада 1970 р.

* * *

Вельмишановний Остапе Степановичу!

У фотоальбомі мого Сина зберігся цікавий фотодокумент: Володя сфотографований біля пам'ятника Володимира Гнатюка на Личакові у Львові. І це не знічів'я, не випадково. Володя завжди линує до праць Володимира Гнатюка, був добре обізнаний з ними. В його бібліотеці є монументальна праця Володимира Гнатюка – "Коломийки", видані ще 1906 р. Цю книгу нам подарував 25.XI 1967 р. Анатоль Романович Волков, мій товариш по роботі, нині доктор філологічних наук. Вона зіграла велику роль у творчій біографії мого Сина, композитора. Він її читав уважно, вдумливо вивчав. У ній він вичитав про "червону рутоньку". Ось та коломийка:

Назбирала троезілля, червону рутоньку,
Та схотіла счарувати мене сиротоньку.

Для Сина образ "червоної рутоньки" був хвилюючою знахідкою, несподіваним одкровенням. Майже протягом трьох років він блукав селами, особливо гірськими, шукаючи ключа до загадкового поняття "червона рута". І він знайшов його нарешті і на Косівщині, і на Путильщині. І ось цей образ у поезії й мелодії Володі набув сили високопое-

тичного символу. Народ прийняв його до серця, пісня завоювала добрі почуття людей, започаткувавши разом із "Водограєм" та "Баладою про дві скрипки" нову сторінку в українській пісенній культурі. Так принаймні писали в нашій пресі дослідники пісенної лірики на Україні. Поштовх до ліричного відкриття Володі дав, розуміється, Володимир Гнатюк. Тому Володя сфотографувався біля його пам'ятника (у 1973 р.): віддав синівську данину любові і шани великій і дорогій Людині, світлій постаті у нашій культурі.

Бажаю Вам, Остапе Степановичу, і Вашій сестрі Романі міцного здоров'я, світлої радості, великого людського щастя.

1 березня 1981 р.

Ваш М.Г.Івасюк

З думками про землю, яка зродила достойного сина – академіка Володимира Гнатюка. Допоки є такі люди, як син Тернопільщини, доти наша пісня, наша слава не вмере, не загине!

Учасники конференції в честь 120-річчя від дня народження В.Гнатюка

Ми, артисти Закарпатського українського музично-драматичного театру, відвідали музей Володимира Гнатюка. З великим захопленням слухали розповідь засновника музею Остапа Черемшинського про деталі творчого життя Великої Людини України!

Від душі задоволені й зичимо директору музею міцно здоров'я і довгих років життя!!!

15 вересня 1991 р.

Зі щирою вдячністю схилиємо голови перед світлою пам'яттю видатного українського вченого, культурного й громадського діяча Володимира Гнатюка і висловлюємо подяку творцям та охоронцям музею його величезної спадщини на благо України.

Від імені освітян Тернопільської обл.
академік АПН *Мирослав Стельмахович*

29 квітня 1995 р.

Щиро вражений побаченням.
Життя, яке прожив Великий Володимир Гнатюк, – це приклад до наслідування. Надзвичайно важливо для нас, українців, зберегти пам'ять про сина тернопільської землі.

Надіюся і вірю, що наше покоління, нова післяреволюційна влада, зробить усе, аби справдилися надії наших попередників, про що вони завжди мріяли.

Вільна, сильна Україна, про яку мріяв В.Гнатюк, робить тверді кроки. Тому ми повинні докладати всіх зусиль, аби продовжити справу своїх попередників.

Хай завжди будуть з нами Бог і Наша Україна.

Щиро, голова Тернопільської обласної державної адміністрації *Стойко Іван Михайлович*

9 серпня 2005 р.

Україна була би щасливою і розкішною економічно й духовно, коли б на ниві культури та науки працювали такі одержимі трудівники, як Остап і Рома Черемшинські.

Доцент Львівського національного університету ім. Івана Франка *Михайло Чернопиский*

16 жовтня 2005 р.

Література

1. Герета І., Черемшинський О. Етнографічно-меморіальний музей Володимира Гнатюка у Велесневі: Нарис-путівник. – Л., 1971, 1982, 1991.
2. Клименко В. Життя, присвячене великій меті // Освіта України. – 2003. – 10 черв.
3. Черемшинський О. Велеснівський етнографічно-меморіальний музей Володимира Гнатюка // Монастирський та район. – Тернопіль, 2004.
4. Черемшинський О. Гнатюка В.М. музей // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1988. – Т. 1; Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2004. – Т. 1.
5. Черемшинський О. Монастирський район // Земля Тернопільська: Туристичний путівник. – Тернопіль, 2003.

Екскурсію проводить засновник і директор музею
Остап Черемшинський

Від щирого серця, від усієї душі дякую Вам, пане Остапе, – ні, не за екскурсію, – за подорож казкову в нашу історію, в нашу безцінну минувшину. Дай Вам, Боже, здоров'я, щастя, наснаги, аби Ви продовжували свою працю на ниві нашої науки.

Доцент Львівського національного університету
ім. Івана Франка *Олена Гінда*

16 жовтня 2005 р.

На жаль, виховний потенціал меморіалу використовується лише частково. Тут можна було б частіше організовувати екскурсії для студентів та учнів, проводити посвяту в студенти чи вручення дипломів (хоча б для українських філологів).

Якщо ви хочете доторкнутися до живої історії української культури, завітайте в музей В.Гнатюка у Велесневі! Не пошкодуєте.

2006 рік для музею особливий. У лютому виповнилося 110 років з часу виходу в світ першого фольклористичного видання В.Гнатюка – збірника "Лірики. Лірницькі пісні... повіту Бучацького", 9 травня минає 135 років від дня народження видатного вченого, 6 жовтня – 80 років від дня його смерті, 23 травня – 35-річчя відкриття пам'ятника Гнатюкові у Велесневі.

А 19 травня 2006 р. засновникові й директору музею Остапові Черемшинському виповнюється 70. Вітаємо його з ювілеєм. Бажаємо сил та завзяття і далі долати всі перешкоди на шляху до мети!